

Adinda Claessen, voorzitter van de gemeenteraad

Bart Clerckx, burgemeester

Hanna Van Steenkiste, Katrien Timmermans, Jos Rutten, Kris Debruyne,
Mattias Bouckaert, schepenen

Aanwezig:

Francis Van Biesbroeck, Maggy Steeno, Paul Vleminckx, Tom Teck, Patrice
Lemaitre, Mark Binon, Sarah D'Hertefelt, Josien Van Dyck, Fien Gillias, David
Huygens, Diana Bulens, Gerrit Versyck, An Geets, raadsleden

Marijke Pertz, algemeen directeur

Verontschuldigd: Bram Holemans, raadslid

Afwezig: /

637 - Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1

Juridische gronden

De internationale conferentie inzake milieu en ontwikkeling gehouden in Rio de Janeiro in 1992 en het internationaal verdrag van Kyoto van 1997 met betrekking tot het nemen van maatregelen ter bescherming van het klimaat en ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen;

Het ondertekenen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen door de federale overheid in New York in 2015 aangaande het engagement om aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te werken;

Het ondertekenen door de gemeente Oud-Heverlee op 22 januari 2021 van het Burgemeestersconvenant 2030, aangaande de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen;

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030

Het Regeerakkoord Vlaamse Regering 2019-2024

Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 van de Vlaamse Regering en de Vlaamse steden en gemeenten van 4 juni 2021 aangaande het verbintenissen engagement inzake de algemene engagementen en de vier werven behoudend 16 specifieke doelstellingen werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 28 september 2021.

Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 van de Vlaamse Regering en de Vlaamse steden en gemeenten van 8 juli 2022 aangaande het verbintenissen engagement inzake de algemene engagementen en de vier werven behoudend 17 specifieke doelstellingen werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 26 september 2023.

Het 'FIT for 55'-pakket van de Europese Commissie waardoor Europese regelgeving in overeenstemming wordt gebracht met de doelstelling van de Europese Unie om in 2030 de netto-uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van 1990. Met als gevolg de visienota van de Vlaamse Regering van 5 november 2021 'Bijkomende maatregelen Klimaat' met een extra pakket aan maatregelen voor een reductie van 40% broeikasgasuitstoot (ten opzichte van 2005) voor de sectoren transport, bouw, landbouw, afval en industrie.

Art. 2 van het Decreet Lokaal Bestuur: "De gemeenten zijn overeenkomstig artikel 41 van de Grondwet bevoegd voor de aangelegenheden van gemeentelijk belang. Voor de verwezenlijking daarvan kunnen ze alle initiatieven nemen. Ze beogen om bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van het gemeentelijk gebied."

Het aangepast meerjarenplan 2020-2025/5, meer bepaald acties:

- AC000066 Onderhoudswerken en investeringen in energiebesparende ingrepen in alle gebouwen.
- AC000029 Versterken van de biodiversiteit door het gericht beheren van openbaar groen.
- AC000034 Om meer natuur te realiseren en beter te beschermen wordt samengewerkt met diverse partners.
- AC000037 Inwoners worden aangezet tot energiezuinig maken van woningen, energiebesparende maatregelen.
- AC000040 Naar een modal shift op basis van het mobiliteitsplan.
- AC000047 Stimuleren van autodeelprojecten en mobipunten.
- AC000056 Afkoppeling langsgrachten Expressweg.
- AC000033 Projecten en dossiers van vergunningsverlening worden beoordeeld op criteria rond klimaat.
- AC000037 Inwoners worden aangezet tot energiezuinig maken van woningen, energiebesparende maatregelen.

Feiten en context

Vlaanderen en de lokale besturen slaan, d.m.v. het Lokaal Energie- en Klimaatpact sinds 2021 de handen in elkaar om samen de nodige transitie in het energie- en klimaatbeleid waar te maken. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 (LEKP 2.1) is een addendum bij het in 2022 gelanceerde LEKP 2.0 en bevat een aanscherping en uitbreiding van de doelstellingen vermeldt in werf 2 “verrijk je wijk”. Dit addendum kwam als gevolg van de energiecrisis waarmee we eind 2022 werden geconfronteerd. Hierdoor werd namelijk duidelijk dat we als samenleving weerbaarder moeten worden voor prijsschokken en minder afhankelijk moeten zijn van fossiele brandstoffen.

Het LEKP 2.1 volgt dezelfde principes als de eerdere versies. Zoals hierboven vermeld werd werf 2 uitgebreid met een specifieke focus op het wijkniveau, om de energievraag te beperken en de uitrol van hernieuwbare energie te versnellen. Er wordt hierbij verder ingezet op een gelijktijdige bottom-up en top-down aanpak. Beide actoren, de Vlaamse overheid en de lokale besturen geven aan om naast de reeds bestaande engagementen verder werk te maken van de aangescherpte en uitgebreide engagementen zoals hieronder vermeld:

Lokale besturen engageren zich extra om:

- Realisatie van minstens één **thematisch wijkverbeteringscontract** waarbinnen een collectieve renovatie wordt gefaciliteerd voor einde 2025. Een thematisch wijkverbeteringscontract kenmerkt zich door 4 elementen: (i) het is gericht op de uitvoering van een collectieve renovatie, (ii) het betreft een nieuwe samenwerkingsvorm, (iii) binnen een specifieke wijk, (iv) met oog voor sociale diversiteit;
- Opmaak van een voorgesteld **renovatietraject op maat** van elke bewoner waar de klimaattafel georganiseerd wordt, voor 50 per 1.000 huishoudens en dit voor einde 2025;
- Een verdubbeling en versnelling voor de doelstelling: ‘1 coöperatief/participatief hernieuwbaar **energieproject** per 500 inwoners tegen 2030’: minstens 36 kWp in plaats van 18 kWp per 500 inwoners, waarvan 18 kWp per 500 inwoners wordt gerealiseerd voor einde 2025.
- Toegang tot de activiteiten van een **energiegemeenschap** operationaliseren voor 1 per 500 inwoners voor einde 2025.

De Vlaamse overheid engageert zich om:

- Een sterke **kennisoverdracht** te organiseren tussen lokale besturen met de eerste leerlessen uit de 11 lopende **wijkverbeteringscontracten** wat betreft het vernieuwd instrumentarium in het kader van de **werkplatformen** (deze zijn begin 2023 van start gegaan);
- De beoogde **wijkrenovatietool** uit te breiden met de ontwikkeling van een **digitaal platform** (de ‘Digital Twin’) waarbij (i) databronnen gecombineerd worden met de best beschikbare instrumenten en analyses (zoals bijvoorbeeld warmtezoneringskaarten) en

(ii) waarop publieke of private instrumenten op kunnen aansluiten (overheden, Energiehuizen, bouwsector, applicatie- en softwarebedrijven, ...). Deze wordt niet enkel aan lokale besturen aangereikt, maar kan dus ook gekoppeld worden aan **Energiehuizen** om renovatietrajecten procesmatig te begeleiden;

- Het aanbieden van een **technische assistentiehub** om lokale besturen en hun **OCMW's** te ondersteunen in het opstarten van **lokale energiegemeenschappen** waarbij activiteiten ten gunste van mensen met risico op energie armoede kan worden uitgerold. De hub wordt aanbesteed in 2023 en zal zich inzetten voor het inhoudelijk technische, het aanbestedingsmatige, juridische en financiële maatwerk bij de realisatie van de activiteiten van de energiegemeenschap.
- Het voorzien van een **additionele budgettaire impuls van 16 miljoen euro** voor de capaciteit bij lokale besturen ter realisatie van de versterkte engagementen in de komende twee jaren:
 - 9.000.000 in 2023,
 - 7.000.000 in 2024.

De volgende tabel geeft een overzicht van de extra doelstellingen die Oud-Heverlee nastreeft tegen 2030 ten opzicht van de doelstellingen van het reeds ondertekende Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0

LEKP	1.0	2.0	2.1
Algemene engagementen			
CO2-reductie voor eigen gebouwen en technische infrastructuur (2015 - 2030) (percentage)	40	55	55
CO2 reductie eigen mobiliteit (2023 - 2030) (percentage)	0	55	55
primaire jaarlijkse energiebesparingsdoelstelling (percentage) tot en met 2030	2,09	3	3
Geen principiële schepencollege- of gemeenteraadsbeslissing meer te nemen m.b.t. lokale heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA		X	X
werf 1 Laten we een boom opzetten (vergroening)		idem	idem
werf 2 verrijk je wijk			
50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030	X		
50 collectief <i>waarvan 25 fossielvrije</i> georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden <i>tegen 2030</i>		X	X
1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 216 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030 (+12.000 projecten in 2030). Dit houdt 18 kWp per 500 inwoners in.	X	X	
1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 met minstens 36 kWp per 500 inwoners, waarvan 18 kWp per 500 inwoners wordt gerealiseerd voor einde 2025.			X
De inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden worden uitgenodigd voor een klimaatpact ter bespreking van een wijkgerichte aanpak voor einde 2024.		X	X
Realisatie van minstens één thematisch wijkverbeteringscontract waarbinnen een collectieve renovatie wordt gefaciliteerd voor einde 2025. Een thematisch wijkverbeteringscontract kenmerkt zich door 4			X

elementen; (i) het is gericht op de uitvoering van een collectieve renovatie, (ii) het betreft een nieuwe samenwerkingsvorm, (iii) binnen een specifieke wijk, (iv) met oog voor sociale diversiteit.			
Opmaak van een voorgesteld renovatietraject op maat van elke bewoner waar de klimaattafel georganiseerd werd, voor 50 per 1.000 huishoudens en dit voor einde 2025.			X
Toegang tot de activiteiten van een energiegemeenschap operationaliseren voor 1 per 500 inwoners voor einde 2025.			X
Werk 3: elke buurt deel (koolstofvrije (deel)mobiliteit) en is duurzaam bereikbaar			
Per 1.000 inwoners 1 “toegangspunt” voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030 (=6.600 toegangspunten)	X	X	X
Aantal laadpunten per 100 inwoners tegen 2030	1	1,5	1,5
1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030	X	X	X
Werk 4: Water het nieuwe goud (droogteproblematiek)		idem	idem

Door de ondertekening van het Lokaal Energie- en Klimaatpact geeft de gemeente Oud-Heverlee aan actie te ondernemen om de extra doelstellingen zoals hierboven vermeld in het LEKP 2.1 met betrekking tot werk 2 na te streven.

Argumentatie

De gemeente Oud-Heverlee ondertekende het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 op 28 september 2021 en het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 op 26 september 2023.

Een gemeente kan alleen intekenen op het LEKP 2.1 als het ook al ingetekend heeft op de vorige pacts. **Het intekenen op het LEKP 2.0 is nog mogelijk tot en met 5 december 2023. De deadline voor de intekening op het LEKP 2.1 is echter al 5 oktober 2023.** Het is wel mogelijk om tegelijk zowel versie 2.0 als 2.1 te ondertekenen. **Het Agentschap Binnenlands Bestuur geeft er de voorkeur aan om dit in 2 afzonderlijke gemeenteraadsbesluiten te doen.**

Op dit moment hebben **minstens 73 steden en gemeenten** het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 ondertekend.

Recent is gebleken op basis van antwoorden van de VVSG en het Agentschap Binnenlands Bestuur dat

- De engagementen in het kader van het Lokaal Energie- en Klimaatpact als een inspanningsverbintenis en niet als een resultaatverbintenis moet aanzien worden.
- De doelstellingen in het kader van het Lokaal Energie- en Klimaatpact gezamenlijke doelstellingen zijn voor het alle deelnemende gemeentes;
- Er geen terugvordering van de financiële ondersteuning zal plaatsvinden

Het trekkingsrecht voor Oud-Heverlee bedraagt (extra) minimaal 13.233 euro per jaar voor 2023 en 2024. Dit is het trekkingsrecht berekend op situatie dat alle 300 gemeenten tekenen.

Gelet op

- deze antwoorden
- het groot aantal lopende klimaatacties en de recente beslissing tot het plaatsen van extra zonnepanelen op 4 gemeentelijke gebouwen
- het extra jaarlijks budget

is het wenselijk dat de gemeente Oud-Heverlee het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 ondertekent en de gewenste en mogelijke acties uitvoert en/of nastreeft.

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Besluit

Artikel 1: De gemeenteraad besluit het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 te ondertekenen:

De gemeente Oud-Heverlee engageert zich hierbij om de volgende extra doelstellingen in vergelijking met de versie van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 en 2.0 na te streven:

- Realisatie van minstens één **thematisch wijkverbeteringscontract** waarbinnen een collectieve renovatie wordt gefaciliteerd voor einde 2025. Een thematisch wijkverbeteringscontract kenmerkt zich door 4 elementen: (i) het is gericht op de uitvoering van een collectieve renovatie, (ii) het betreft een nieuwe samenwerkingsvorm, (iii) binnen een specifieke wijk, (iv) met oog voor sociale diversiteit;
- Opmaak van een voorgesteld **renovatietraject op maat** van elke bewoner waar de klimaattafel georganiseerd wordt, voor 50 per 1.000 huishoudens en dit voor einde 2025;
- '1 coöperatief/participatief hernieuwbaar **energieproject** per 500 inwoners waarbij minstens 36 kWp per 500 inwoners tegen einde 2030 en waarvan 18 kWp per 500 inwoners voor einde 2025 wordt gerealiseerd.
- Toegang tot de activiteiten van een **energiegemeenschap** operationaliseren voor 1 per 500 inwoners voor einde 2025.

Artikel 2. De gemeenteraad neemt akte van de engagementen van de Vlaamse overheid.

Artikel 3. De gemeenteraad beveelt aan om het gemeentelijk energie- en klimaatactieplan aan te passen aan deze beslissing van de gemeenteraad.

Namens de gemeenteraad

Marijke Pertz
algemeen directeur

Adinda Claessen
voorzitter van de gemeenteraad